

kramerALLRAD®

TELESKOPICKÝ MANIPULÁTOR KRAMER ALLRAD 1245 nejmenší z nejmenších

Zajímavým trendem poslední doby je zmenšování teleskopických manipulátorů do miniaturních rozměrů. Jedním z extrémních příkladů je letos představený Kramer Allrad 1245, který projede otvorem 1,6 x 2 metry. Co umí hračka s motůrkem 22 kW, na kterou ani nepotřebujete strojnický průkaz?

Kramer Allrad 1245 si neláme hlavu s tím, co unese, soustředí se na dosah. Nosnost 1200 kg mu tak znemožňuje manipulaci s paletami zámkové dlažby. Stroj sice takovou paletu nabere a převezde (značně přetížen), ale není přitom schopen ani zaklopit vidle. To je záležitost, která Kramera částečně diskvalifikuje pro použití ve stavebních firmách. Ale kdo toto oželí nebo nepotřebuje, získá zajímavého společníka pro práci ve členité zástavbě, uvnitř budov, pod nízkými přístřešky a všude tam, kde jsou problémy s místem. Kramer Allrad 1245 umístí palety do výšky 4,3 m, maximální výšpná výška základní lopaty s objemem 0,4 m³ je 3,6 m.

Konstrukce minimanipulátoru od Kramera se vyznačuje usilovnou snahou o umístění výložníku co nejlíže k podélné ose stroje pro optimální přenos sil. Výsledkem je, že se levá stěna výložníku nachází přímo v ose stroje, což je pro namáhání stroje pozitivní. Ovšem co kabina po straně? Ta to odnesla jak na velikosti, tak na vybavě. Luxus, byť jen o stupeň větších manipulátorů, jako je například druhá letošní novinka Kramer Allrad 2506, u 1245 nečekejte. Pedály jsou podezřele blízko, přepínání mezi studeným a teplým vzduchem větrání se provádí venku kohoutem pod kapotou, výdechy na celou kabinu jsou jen dva (navíc soustředěné na jednom místě, vpravo vedle sedadla), továrně montovaná klimatizace se nedá objednat ani za příplatek, zabudované reproduktory jakubovmet. Tyto stroje jsou převážně dodávány s otevřenou kabinou s tím, že uzavřená ka-

lina s vytápěním je příplatková záležitost a lze jen těžko dodělat kvalitní výkonné topení a větrání.

Můj výčet v horním odstavci nevypadá pro strojníka právě příznivě, jakmile však do pidimanipulátoru naskočí, rozpohybuje ho a lopatu zaboří do hromady hlíny, na nic z toho nevzpomene. Konstrukce stroje je robustní, jízda po panelech i při poskakování stroje (kvůli krátkému rozvoru, tlumení kmitů výložníku je u takového trpaslíka sci-fi) nevyvolá sebemenší náznak lomu, chrastění, cinkání a jiných pazvuků. Díky své velikosti (či spíše malosti) je v kabině brzy teplo i v mrazech. Co se týká přirozeného větrání, lze zcela otevřít horní část dveří a částečně pootevřit okno vzadu. Jen to ofukování čelního skla mi tu chybí. A asi nejsem sám, protože český dovozce nemožnost objednání přímo z továrny vyřešil po svém a dnes má úpravu rozvodu vzduchu k přednímu sklu zpracovánu.

Multifunkční joystick ovládá zvedání a výsuv výložníku, vyklápění lopaty, přepínání směru jízdy a rychlostní rozsah želva/zajíc. Malá páčka před joystickem slouží k blokadě jeho funkcí při přejezech.

Řízení i pracovní pohyby se ovládají jedna báseň, funkce lze i u tak malého a jednoduchého stroje používat současně, vše se hýbe plynule a reakce na pohyb joysticků je přirozená a tím i příjemná. Díky nízkou uloženému výložníku je výborné vidět i na pravou stranu.

Hydraulické vyrovnávání dna lopaty / paletizačních vidlí funguje při zdvihu i spouštění výložníku neustále, tuto funkci nelze vypnout.

22 kW malého tříválce Yanmar 3TNV82A-BD-WM o objemu 1,33 l umístěného vpravo napříč (podélně by se s osazenými čerpadly nevešel mezi kola) dokáže ve spojení s hydraulickým systémem poskytnout potřebnou sílu i pro zemní práce. Při jízdě terénem si občas sednete na břicho (přestože světlá výška 290 mm není na tuto kategorii vůbec špatná), ale to už ke

kolovým manipulátorům s malou výškou patří. Podvozek je zespolu opatřen krycími plechy, aby nemohlo dojít k poškození.

Předváděcí stroj byl vybaven automatickou uzávěrkou na přední nápravě se svorností 45 %. Nicméně i přesto je třeba počítat s tím, že vzhledem k hmotnosti stroje pouhých 2530 kg k prokluzu kol dojde poměrně snadno. S plynem je proto třeba zacházet citlivě.

Co se týká ovládacích prvků, byl testovaný stroj poměrně "očesaný". Vpravo totiž mohl mít ještě dvě páky. Velkou páku před joystickem pro nastavení rychlosti (či spíše pomalosti) pojezdu, například pro práci s různými frézami tak, aby nebylo nutno stroj při jízdě neustále dobržďovat. Druhou pákou, která zde nebyla a mohla být (za příplatek), bylo ruční ovládání otáček motoru neboli ruční plyn.

Stroj lze objednat i v provedení Hi-Flow s druhým zubovým čerpadlem zvyšujícím průtok oleje v přídatných okruzích. Toto čerpadlo lze v případě potřeby vyřadit přepínačem na palubní desce.

Zkoušená dvanáctsetčtyřicetpětka byla osazena hydraulickým rychloupínačem přídatných zařízení. Jeho okruh zároveň slouží pro pohon těchto zařízení, přepínání se provádí buď prostým přehozením hadic nebo elektromagnetickým ventilem ovládaným z kabiny. Pro odjištění a zajištění rychloupínače je nutno nejdříve stisknout tlačítko zámku vlevo od volantu a následně pákou ovládání přídatného okruhu pohnout se zajišťovacími čepy. Za další příplatek může být stroj vybaven druhým okruhem pro přídatná zařízení, jehož rychlospojky jsou umístěny na opačné, pravé straně výložníku.

Pojezd je pochopitelně hydrostatický, poháněna jsou všechna kola. Když potřebujeme více výkonu v pracovním zařízení, stačí přišlápnout brzdový pedál a výkon motoru se soustředí správným směrem. Řiditelné jsou obě nápravy, avšak různé módy jako krabí chod nebo řízení jen přední nápravy k dispozici nejsou. Vnější poloměr otáčení přes kola je 2607 mm. Není to špatné, ale smykem řízený nakladač tím Kramer Allrad 1245 přirozeně nepřebije. Na něj má v rukávu jiné trumfy. Například několikanásobně delší životnost pneumatik, konkrétně 2 až 3 tisíce motohodin v závislosti na pracovních podmínkách. Maximální rychlost 20 km/h je na takto malý stroj více než dost. Je to

hodnota, které se jen blíží i o mnoho větší smykem řízené nakladače vybavené dvěma rychlostmi.

Jaký je na takto stíněném půdorysu přístup k místům pravidelné údržby? Kapota na pravé straně se nevyklápí, ale odnímá se a ukládá někde bokem. O to více místa je potom nad hlavou. Snadnost servisních úkonů je podřízena nutností namačkat komponenty do malého prostoru. Zatímco například při nalévání oleje do motoru si můžete vybrat ze dvou plnicích míst, pro výměnu filtru motorového oleje nebo akumulátoru musíte odšroubovat plechové kryty po straně a zespodu, pouhým odejmutím kapoty se k nim nedostanete. Místo pro praktickou schránku na nářadí se zde nenašlo.

Maličký manipulátor lze mimo jiné vybavit i zadním vývodovým hřídelem s tříbodovým závěsem a hydraulickými rychlospojkami, což se bude líbit zejména zemědělcům a zahradníkům... ostatně, co si budeme povídat, celý stroj jako takový je namířen převážně do těchto sfér, pro stavaře a zemaře je to jen roztomilá alternativa k menším smykem řízeným nakladačům nebo vysokozdvížným vozíkům. Takové firmy si ze sortimentu přídatných zařízení mimo lopaty a paletizačních vidlí vyberou například lopatu 4v1, roštovou lopatu na dlažební kostky, kontejner na odpad, zemní vrták, zametač nebo radlici na sněh. V této souvislosti netřeba také zapomenout na různé adaptéry, které umožňují připojení přídatných zařízení původně určených pro smykem řízené a jiné nakladače.

Základy firmy Kramer Allrad položili v roce 1925 tři bratři Kramerovi v německém Gutmadingenu, kdy začali vyrábět samojízdné stroje na sečení trávy a také malé traktory, jejichž výroba běžela do roku 1973. Roku 1952 se produkce a vedení firmy stěhují do větších prostor v Überlingenu, o pět let později byl představen první kolový nakladač firmy Kramer, model KS 510. V roce 1995, po získání dokumentace ke strojům Benmac dříve vyráběných pod značkami Benati a Fiat-Hitachi, začala produkce menších kolových a pásových rypadel. Roku 2000 dochází ke spojení s firmou Neuson Baumaschinen a utváří se Neuson Kramer Baumaschinen AG. K dalšímu spojení došlo před třemi lety, kdy se přidal Wacker Construction Equipment. Dnes je název takto vzniklé společnosti Wacker Neuson SE. Do této skupiny spadá i firma Weidemann, kterou Wacker Construction Equipment koupil v roce 2005.

Ondřej Hájek

